Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2223/96 του Συμβουλίου για την αναταξινόμηση των διακανονισμών υπό συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων και υπό προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων

(2000/C 116 E/14)

COM(1999) 749 τελικό — 2000/0019(COD)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 10 Ιανουαρίου 2000)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδιαίτερα το άρθρο 285 της συνθήκης,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας,

ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 251 της συνθήκης,

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Ο κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 2223/96 της 25ης Ιουνίου 1996 για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Κοινότητας [1], περιέχει το πλαίσιο αναφοράς κοινών προτύπων, ορισμών, ταξινομήσεων και λογιστικών κανόνων για την κατάρτιση των λογαριασμών των κρατών μελών για τις στατιστικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται συγκρίσιμα αποτελέσματα μεταξύ των κρατών μελών.

(2) Στο ΕΣΛ 95, όπως και στο ΣΕΛ 93, οι ανταλλαγές (swaps) ορίζονται (5.67) ως «συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο μερών που συμφωνούν να ανταλλάξουν, διαχρονικά και σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες, ροές πληρωμών για το ίδιο ποσό χρέωσης», ενώ αναφέρεται ότι «οι δύο πιο συνηθισμένες ποικιλίες είναι οι ανταλλαγές επιτοκίων και οι ανταλλαγές συναλλάγματος».

(3) Στις αρχικές εκδόσεις του ΕΣΛ 95 και του ΣΕΛ, οι ροές τόκων που ανταλλάσσονται μεταξύ δύο αντισυμβαλλομένων υπό συμφωνίες ανταλλαγών οποιουδήποτε είδους και υπό προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων θεωρήθηκαν μη χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, που καταγράφονται στο εισόδημα περιουσίας, στο στοιχείο τόκοι.

(4) Προέκυψαν προβλήματα από τη δήλωση αυτή και η Επιτροπή θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι είναι απαραίτητο να αποκλειστούν αυτές οι ροές τόκων από το εισόδημα περιουσίας, όπως συμβαίνει στο αναθεωρημένο ΣΕΛ 93.

(5) Επομένως, είναι σωστό να καταγράφονται οι ροές αυτές στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές στο στοιχείο χρηματοπιστωτικά παράγωγα, που περιλαμβάνεται στο ΕΣΛ 95 στο F3 «Χρεόγραφα εκτός από μετοχές».

(6) Ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής Στατιστικού Προγράμματος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που ιδρύθηκε με την απόφαση 89/382/ΕΟΚ, Euratom [2], και της Επιτροπής Νομισματικών και Χρηματοπιστωτικών Στατιστικών και Στατιστικών Ισοζυγίου Πληρωμών, που ιδρύθηκε με την απόφαση 91/115/ΕΟΚ [3], σύμφωνα με το άρθρο 3 της κάθε μιας από τις προαναφερθείσες αποφάσεις.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Το Παράρτημα Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2223/96 τροποποιείται σύμφωνα με το Παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός θα αρχίσει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

---

[1] ΕΕ L 310 της 30.1.1996, σ. 1.

[2] ΕΕ L 181 της 28.6.1989, σ. 47.

[3] ΕΕ L 59 της 6.3.1991, σ. 19. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 96/174/ΕΚ (ΕΕ L 51 της 1.3.1996, σ. 48).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το παράρτημα Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2223/96 τροποποιείται ως εξής:

1. Στο κεφάλαιο 4, η παράγραφος 4.47 αντικαθίσταται από τα εξής:

«4.47. καμιά πληρωμή που προκύπτει από οποιοδήποτε είδος συμφωνίας ανταλλαγής (swap) δεν θεωρείται τόκος και δεν καταγράφεται στο εισόδημα περιουσίας. (Βλέπε παράγραφο 5.67 δ) και 5.139 γ) σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα).

Κατά τον ίδιο τρόπο, οι συναλλαγές υπό προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων δεν καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας. (Βλέπε παράγραφο 5.67 ε)).»

2. Στο κεφάλαιο 5:

α) Η παράγραφος 5.67 δ) και ε) αντικαθίσταται από τα εξής:

«δ) συμφωνίες ανταλλαγής (swaps), μόνο αν έχουν αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμες ή μπορούν να αντισταθμιστούν. Οι συμφωνίες ανταλλαγής είναι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο μερών που συμφωνούν να ανταλλάξουν, διαχρονικά και σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες, ροές πληρωμών για το ίδιο ποσό χρέωσης. Οι πιο συνηθισμένες ποικιλίες είναι οι ανταλλαγές επιτοκίων, οι ανταλλαγές ξένου συναλλάγματος και οι ανταλλαγές νομισμάτων (που ονομάζονται επίσης διανομισματικές ανταλλαγές τόκου). Οι ανταλλαγές επιτοκίων προϋποθέτουν την ανταλλαγή πληρωμών τόκου διαφορετικού χαρακτήρα, όπως π.χ. με σταθερό επιτόκιο ή με κυμαινόμενο επιτόκιο, δύο διαφορετικά κυμαινόμενα επιτόκια, σταθερό επιτόκιο σε ένα νόμισμα και κυμαινόμενο επιτόκιο σε άλλο, κτλ. Οι ανταλλαγές ξένου συναλλάγματος (περιλαμβανομένων όλων των προθεσμιακών συμβάσεων) είναι συναλλαγές ξένων νομισμάτων με προκαθορισμένη συναλλαγματική ισοτιμία. Οι ανταλλαγές νομισμάτων προϋποθέτουν την ανταλλαγή συγκεκριμένων ποσών δύο διαφορετικών νομισμάτων και στη συνέχεια ροές αποπληρωμής, διαχρονικά σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες. Καμιά από τις πληρωμές αυτές δεν θεωρείται εισόδημα περιουσίας στο σύστημα και όλοι οι διακανονισμοί καταγράφονται υπό το στοιχείο χρηματοπιστωτικά παράγωγα,

ε) προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίου (ΠΣΕ), μόνο εάν έχουν αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμες ή μπορούν να αντισταθμιστούν. Οι ΠΣΕ είναι συμβατικές συμφωνίες στις οποίες δύο μέρη, για να προστατευθούν από μεταβολές του επιτοκίου, συμφωνούν για την πληρωμή ενός τόκου που θα καταβληθεί, σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία εξόφλησης, με βάση ένα πλασματικό ποσό αρχικού κεφαλαίου που δεν ανταλλάσσεται στην πραγματικότητα. Οι πληρωμές σχετίζονται με τη διαφορά μεταξύ του συμφωνηθέντος επιτοκίου και του αγοραίου επιτοκίου που ισχύει τη στιγμή της εξόφλησης. Οι πληρωμές αυτές δεν θεωρούνται εισόδημα περιουσίας στο σύστημα αλλά καταγράφονται στο στοιχείο χρηματοπιστωτικά παράγωγα.»

β) Η παράγραφος 5.139 γ) και δ) αντικαθίστανται από τα εξής:

«γ) τυχόν ρητώς προαναφερόμενες προμήθειες που καταβάλλονται σε, ή εισπράττονται από, μεσίτες ή άλλους ενδιαμέσους για τη διευθέτηση προαιρετικών δικαιωμάτων, προθεσμιακών αγορών, ανταλλαγών (swap) και λοιπών συμβάσεων παραγώγων αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για την παροχή υπηρεσιών στους κατάλληλους λογαριασμούς. Τα συμβαλλόμενα μέρη μιας ανταλλαγής δεν θεωρείται ότι παρέχουν υπηρεσίες αμοιβαία, όμως τυχόν πληρωμές σε τρίτους για τη διευθέτηση της ανταλλαγής θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πληρωμή για την παροχή υπηρεσιών. Υπό μια συμφωνία ανταλλαγής, όπου ανταλλάσσονται αρχικά κεφάλαια, οι αντίστοιχες ροές θα πρέπει να καταγράφονται ως συναλλαγές του βασικού μέσου· οι ροές άλλων πληρωμών (εκτός από τις προμήθειες) θα πρέπει να καταγράφονται στο στοιχείο χρηματοπιστωτικά παράγωγα (F34). Αν και το πριμ που καταβάλλεται στον πωλητή ενός προαιρετικού δικαιώματος μπορεί εννοιολογικά να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει μια επιβάρυνση για παροχή υπηρεσιών, στην πράξη δεν είναι συνήθως δυνατό να διακριθεί η συνιστώσα της παροχής υπηρεσιών. Επομένως, η συνολική τιμή θα πρέπει να καταγράφεται ως αγορά χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου από τον αγοραστή και ως ανάληψη υποχρέωσης από τον πωλητή,

δ) όταν οι συμβάσεις ανταλλαγής περιλαμβάνουν την ανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων, όπως π.χ. συμβαίνει στις ανταλλαγές νομισμάτων, η αρχική ανταλλαγή θα πρέπει να καταγράφεται ως συναλλαγή του βασικού μέσου που ανταλλάσσεται και όχι ως συναλλαγή χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.34). Όταν οι συμβάσεις δεν αφορούν την ανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων, δεν καταγράφεται καμία συναλλαγή κατά την έναρξη. Και στις δύο περιπτώσεις, δημιουργείται σιωπηρώς στο σημείο αυτό ένα χρηματοπιστωτικό παράγωγο με μηδενική αρχική αξία. Στη συνέχεια, η αξία της ανταλλαγής θα είναι ίση με:

1. για τα ποσά αρχικών κεφαλαίων, την τρέχουσα αγοραία αξία της διαφοράς μεταξύ των αναμενόμενων μελλοντικών αγοραίων αξιών των ποσών που θα επαναπαλλαγούν και των ποσών που ορίζονται στη σύμβαση·

2. για τις λοιπές πληρωμές, την τρέχουσα αγοραία αξία των μελλοντικών ροών που ορίζονται στη σύμβαση.

Οι μεταβολές της αξίας του παραγώγου διαχρονικά θα πρέπει να καταγράφεται στο λογαριασμό ανατίμησης.

Οποιαδήποτε επαναναταλλαγή αρχικών κεφαλαίων πραγματοποιηθεί αργότερα θα διέπεται από τους όρους και τις συνθήκες της σύμβασης ανταλλαγής, και μπορεί να προϋποθέτει την ανταλλαγή χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων σε τιμή διαφορετική από την επικρατούσα αγοραία τιμή για τέτοια περιουσιακά στοιχεία. Η αντισταθμιστική πληρωμή μεταξύ των συμβαλλομένων της σύμβασης της ανταλλαγής θα είναι αυτή που ορίζεται από τη σύμβαση. Στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ της αγοραίας τιμής και της συμβατικής τιμής είναι ίση με την αξία ρευστοποίησης του στοιχείου του ενεργητικού/παθητικού όπως θα ισχύει στην ημερομηνία λήξης και θα πρέπει να καταγράφεται ως συναλλαγή χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.34). Αντίθετα, οι λοιπές ροές υπό μια συμφωνία ανταλλαγής καταγράφονται ως συναλλαγή χρηματοπιστωτικών παραγώγων για τα ποσά που ανταλλάσσονται πραγματικά. Όλες οι συναλλαγές χρηματοπιστωτικών παραγώγων πρέπει να αντιστοιχούν με το συνολικό κέρδος/ζημία ανατίμησης για όλη τη διάρκεια της σύμβασης ανταλλαγής. Η αντιμετώπιση αυτή είναι ανάλογη με αυτή που ορίζεται σχετικά με προαιρετικά δικαιώματα (οψιόν) που ασκούνται μέχρι την παράδοση (βλέπε στοιχείο α) παραπάνω).

Για μια θεσμική μονάδα, μια συμφωνία ανταλλαγής ή μια προθεσμιακή σύμβαση επιτοκίου καταγράφεται στο στοιχείο χρηματοπιστωτικά παράγωγα στην πλευρά του ενεργητικού όταν έχει θετική καθαρή αξία, και οι θετικές καθαρές πληρωμές αυξάνουν τη θετική αξία (και αντίστροφα). Όταν η συμφωνία ανταλλαγής έχει καθαρή αρνητική αξία, καταγράφεται στην πλευρά του παθητικού, ενώ οι αρνητικές καθαρές πληρωμές αυξάνουν την καθαρή αξία (και αντίστροφα).»